

ОТЗЫВ

научного консультанта, доктора фармацевтических наук, доцента
Тернинко Ирины Ивановны на PhD докторанта
Ибадуллаеву Актолкын Кинязбековну, выполнившую диссертационную
работу по теме: «Методические подходы к получению фитосубстанций из
некоторых видов девясила (*Inula L.*) и создание на их основе лекарственных
форм», представленную на соискание степени доктора философии (PhD) по
специальности 6D074800 - «Технология фармацевтического производства»

Ибадуллаева Актолкын Кинязбековна в 2018 году поступила в PhD докторантуру в КазНМУ имени С.Д. Асфендиярова по специальности 6D074800 - «Технология фармацевтического производства». Тема диссертационной работы Ибадуллаевой А.К. актуальна, так как изучение лекарственных растений отечественной флоры для разработки лекарственных средств на их основе является одной из приоритетных задач фармацевтической отрасли.

Целью исследования является фармакогностическое исследование лекарственного растительного сырья девясила британской (*Inula britannica L.*) и девясила каспийской (*Inula caspica F.K. Blum ex Ledeb*) и перспективы создания на их основе лекарственных средств.

Проведенный литературный поиск показал необходимость изучения данного растения как объекта исследования. Ибадуллаевой А.К. проведено комплексное фармакогностическое исследование сырья девясила британской (*Inula britannica L.*) и девясила каспийской (*Inula caspica F.K. Blum ex Ledeb*). Установлены показатели качества растительного сырья девясила британского (*Inula britannica L.*).

Соискателем разработана оптимальная технология получения экстракта из растительного сырья девясила британского (*Inula britannica L.*) и девясила каспийского (*Inula caspica F.K. Blum ex Ledeb*) с установленной безопасностью и фармакологической активностью.

Фрагменты экспериментальной части диссертационного исследования Ибадуллаевой А.К. выполнены на базах НАО «Казахского национального медицинского университета имени С.Д. Асфендиярова», НАО «Карагандинский медицинский университет», а также Медицинского университета в Люблине (Польша). В рамках докторской диссертации была пройдена научная стажировка в Центре научных исследований лекарственных растений факультета химии и химической технологии НАО «Казахский национальный университет имени аль-Фараби».

Получены экстракты путем экстрагирования ЛРС методами перколяции и ультразвуковой экстракции с использованием в качестве растворителей 96 % этанола и метанола. Выполнена работа по изучению антимикробной, фунгицидной и антиоксидантной активности полученных экстрактов.

Ибадуллаевой А.К. подготовлены и опубликованы 12 научных работ, в том числе: 1 публикация в международном журнале, входящий в базу данных Scopus, 4 публикации в журналах, рекомендованных ККСОН МОН РК, 6 публикаций в материалах международных научно-практических конференций, 2 патента на полезную модель.

Соискатель выполнила диссертационную работу в полном объеме, достигла цели и решила все поставленные задачи.

При выполнении научных исследований автор проявила себя зрелым и добросовестным исследователем с аналитическим мышлением.

Компетенции соискателя в области исследования, новизна и практическая значимость работы, личный вклад в полученные результаты позволяют считать Ибадуллаеву Актолкын Кинязбековну достойным присуждения степени доктора философии (PhD) по искомой специальности.

**Зарубежный консультант,
Профессор кафедры фармацевтической химии,
начальник ИЛ ЦККЛС ФГБОУ ВО
«Санкт-Петербургский государственный
химико-фармацевтический университет» МЗ РФ,
доктор фармацевтических наук, доцент**

Тернинко Инна Ивановна

Подпись руки

удостоверено

Наименование организации

ФГБОУ ВО СПбХФУ Минздрава России

Тернинко И.И.

24.04.2025

Павлов И.В.

Ғылыми кеңесшісі, фармацевтика ғылымдарының докторы,
доцент Ирина Ивановна Тернинконың,
PhD докторанты Ақтолқын Кинязбековна Ибадуллаеваның 6D074800 -
«Фармацевтикалық өндіріс технологиясы» мамандығы бойынша философия
докторы (PhD) дәрежесін алу үшін ұсынылған «Андыздың «*Inula L.*» кейбір
түрлерінен фитосубстанциялар алудың әдістемелік тәсілдемелері және олардың
негізінде дәрілік қалыптар жасау» тақырыбындағы диссертациялық жұмысын
аяқтағанына

ШІКІРІ

Ақтолқын Кинязбековна Ибадуллаева 2018 жылы С.Ж. Асфендияров атындағы Қазақ ҰМУ-нің 6D074800 - «Фармацевтикалық өндіріс технологиясы» мамандығы бойынша PhD докторантурасына түскен. А.К. Ибадуллаеваның диссертациялық жұмысының тақырыбы – өзекті, себебі отандық флораның дәрілік өсімдіктерін олардың негізінде дәрілік заттарды жасау үшін зерттеу фармацевтика саласы үшін басымдықты міндеттерінің бірі болып табылады.

Зерттеудің мақсаты – британ андызы (*Inula britannica L.*) мен каспий андызы (*Inula caspica F.K. Blum ex Ledeb*) дәрілік өсімдік шикізатын фармакогностикалық зерттеу және олардың негізінде дәрілік заттарды жасап шығару келешегі.

Жүргізілген әдебиеттік іздеу бұл өсімдікті зерттеу нысаны ретінде зерттеу қажеттілігін анықтады. А.К. Ибадуллаева британ андызының (*Inula britannica L.*) және каспий андызының (*Inula caspica F.K. Blum ex Ledeb*) шикізатына кешенді фармакогностикалық зерттеу жүргізді. Британ андызы (*Inula britannica L.*) өсімдік шикізатының сапа көрсеткіштері анықталды.

Ізденуші британ андызы (*Inula britannica L.*) мен каспий андызының (*Inula caspica F.K. Blum ex Ledeb*) өсімдік шикізатынан қауіпсіздігі мен фармакологиялық белсенділігі анықталған сығындыны алудың оңтайлы технологиясын әзірледі.

А.К.Ибадуллаеваның диссертациялық зерттеуі тәжірибелік бөлігінің фрагменттері С.Ж. Асфендияров атындағы Қазақ ұлттық медицина университеті» КЕАҚ-тың, «Қарағанды медициналық университеті» КЕАҚ-тың және Люблин медициналық университетінің (Польша) базасында жүргізілген. Докторлық диссертация аясында «Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университетінің» химия және химиялық технология факультетінің Дәрілік өсімдіктерді ғылыми зерттеу орталығында ғылыми тағылымдамадан өткен.

Еріткіштер ретінде 96% этанол мен метанолдың пайдаланылуымен, ДӨЗ-ды перокляция және ультрадыбыстық экстракция әдістері арқылы айырып алу арқылы сығындылар алынды. Алынған сығындылардың микробқа қарсы, фунгицидті және антиоксиданттық белсенділігін зерттеу жұмысы орындалды.

А.К. Ибадуллаева 12 ғылыми мақала дайындап, жариялаған, соның ішінде: Scopus дерекқорына кіретін халықаралық журналда 1 жарияланым, ҚР ҒЖБМ ҒЖБСҚК ұсынған журналдарда 4 жарияланым, халықаралық ғылыми-практикалық конференциялар материалдарында 6 жарияланым және 2 пайдалы үлгіге патент.

Ізденуші диссертациялық жұмысын толығымен орындап, мақсатқа жетіп, қойылған барлық міндеттерді шешті.

СМОТРИТЕ НА ОБОРОТЕ

Ғылыми зерттеулерді орындаған кезде автор өзін талдамдық ойы бар жетілген және адал ниетті зерттеуші ретінде танытты.

Ізденушінің зерттеу саласындағы құзыреттілігі, жұмыстың жаңалығы мен іс жүзіндегі маңыздылығы, сондай-ақ қол жеткізілген нәтижелерге қосқан жеке үлесі бізге Ақтолқын Кинязбековна Ибадуллаеваны ізделетін мамандық бойынша философия докторы (PhD) дәрежесінің берілуіне лайық деп санауға мүмкіндік береді.

**Шетелдік кеңесші,
Фармацевтикалық химия кафедрасының профессоры,
РФ ДСМ «Санкт-Петербург мемлекеттік
химикалық-фармацевтикалық университеті»
ФМБЖБМ ДЗСБО СЗ бастығы,
фармацевтика ғылымдарының докторы, доцент**

Инна Ивановна Тернинко

[қол қойылған]

*[Дөңгелек мөр: РФ ДСМ «Санкт-Петербург
мемлекеттік химикалық-фармацевтикалық
университеті» ФМБЖБМ]*

Қолтаңбасы И.И. Тернинко

2025 жылдың 24 сәуірінде куәландырылды

Құжаттама бөлімінің бастығы *[қол қойылған]* И.Е. Павлюк

Ресей ДСМ СПХФУ ФМБЖБМ

Перевод настоящего документа с русского языка на казахский язык выполнен в переводческом бюро ТОО «ACE Translations Group» (БИН-990740001562) дипломированным переводчиком Шакеновой Адель, ИИН 940125400071.

Подпись А. Шығ Шакенова Адель

Республика Казахстан, город Алматы
Восемнадцатое марта две тысячи двадцать шестого года.

Я, Сламбекова Гульнара Конуровна, нотариус города Алматы, действующий на основании государственной лицензии №0002583 от 29.06.2009 года, выданной Комитетом регистрационной службы и оказания правовой помощи Министерства юстиции Республики Казахстан, свидетельствую подлинность подписи переводчика. Личность переводчика, установлена, дееспособность и полномочия переводчика проверены.

Зарегистрировано в реестре за № 209

Оплачено: 2292тенге, госпошлина, услуги правового и технического характера.

НОТАРИУС

Нөмірленген және тықталған
Пронумеровано и прошнуровано
<u>4-x</u> парақта/страница
Нотариус

ST1302821260318142332V78665D

Нотариаттық іс-әрекеттің бірегей нөмірі / Уникальный номер нотариального действия